

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Факультет землевпорядкування
Кафедра управління земельними ресурсами

ПРАКТИЧНА РОБОТА №1

на тему: «Методологія раціонального використання земельних ресурсів»

Виконала:

Перевірив: доц., к. е. н.

І. Купріянич

ЗМІСТ

МЕТА:.....	3
ЗАВДАННЯ:	3
ТЕОРЕТИЧНІ ПОЛОЖЕННЯ:	3
ХІД РОБОТИ:	3
ВИСНОВОК:.....	12

МЕТА: вивчити принципи раціонального використання земельних ресурсів та охорони земель, дослідити методи раціонального використання земельних ресурсів.

ЗАВДАННЯ:

1. Ознайомитися з основними принципами раціонального використання земельних ресурсів та охорони земель.

2. Визначити показники ефективності використання земельних ресурсів розкрити їх характеристики та об'єднати у групи.

ТЕОРЕТИЧНІ ПОЛОЖЕННЯ:

Земельні ресурси є стратегічною складовою природокористування. Інтенсивність їх використання пов'язують із виконанням одночасно декількох функцій, серед яких варто виділити функцію територіального базису розміщення різних галузей економіки, функції природного ресурсу та основного засобу виробництва. Надзвичайно велике значення земельні ресурси мають як основний засіб і предмет праці у сільському та лісовому господарствах.

Ефективність землекористування у сільському господарстві виражена системою показників, що характеризують, як ефективність використання всіх закріплених за господарством земельних ресурсів, так і ефективність окремих її видів. Показники ефективності використання земельних ресурсів можна поділити їх на 4 групи:

- перша характеризує економічну ефективність,
- друга – технологічну,
- третья – соціальну,
- четверта – екологічну .

Рівень інтенсивності використання земельних ресурсів визначають за такими показниками:

– ступенем господарського використання землі, яка розраховується діленням площі сільськогосподарських угідь на всю земельну площу господарства;

– ступенем розораності, що обчислюється як частка від ділення площі ріллі і багаторічних культурних насаджень на площу сільськогосподарських угідь;

– ступенем меліорованості як відношення площі меліорованих земель (зрошуваних, осушених) до загальної площі сільськогосподарських угідь;

– питомою вагою інтенсивних культур (цукрових буряків, льону, картоплі, овочів, соняшнику, зернової кукурудзи, коноплі) у загальній посівній площі підприємства; коефіцієнтом повторного використання землі, який визначається відношенням посівної площі разом із площею повторних посівів до посівної площі господарства.

ХІД РОБОТИ:

1. Опрацювавши основні нормативні документи, які регламентують використання та охорону земель, заповніть таблицю.

Нормативний документ	Посилання на відповідний законодавчий документ
Земельний кодекс України	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text
Розпорядження Кабінету міністрів України «Про схвалення концепції боротьби з деградацією земель та опустелюванням	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1024-2014-p#Text
Закони України «Про державний контроль за використанням і охороною земель» від 19 червня 2003 р.	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/963-15#Text
Закони України «Про землеустрій» від 22 травня 2003 р.	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/858-15#Text
Закони України «Про оцінку земель» від 11 грудня 2003 р.	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1378-15#Text
Закони України «Про розмежування земель державної і комунальної власності» від 5 лютого 2004 р.	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1457-15#Text
Закони України «Про захист конституційних прав громадян на землю» від 20 січня 2005 р.	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2375-15#Text
Постанова Кабінету міністрів від 19 квітня 1993 р. «Про порядок визначення та відшкодування збитків власникам землі та землекористувачам».	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/284-93-%D0%BF#Text
Постанова пленуму Верховного Суду України від 16 квітня 2004 р. «Про практику застосування судами земельного законодавства при розгляді цивільних справ».	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/va007700-04#Text
Закон України "Про захист економічної конкуренції"	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2210-14#Text
Закон України "Про ліцензування видів господарської діяльності"	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/222-19#Text
Закон України "Про стандартизацію"	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1315-18#Text
Закон України "Про охорону земель"	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/962-15#Text

Закон України "Про оборону України"	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1932-12#Text
-------------------------------------	---

2. На основі опрацьованих нормативних документів (кодексів, законів) дати визначення поняттям, що стосуються раціонального використання земельних ресурсів та охорони земель.

Терміни	Зміст
охорона земель	система правових, організаційних, економічних, технологічних та інших заходів, спрямованих на раціональне використання земель, запобігання необґрунтованому вилученню земель сільськогосподарського призначення для несільськогосподарських потреб, захист від шкідливого антропогенного впливу, відтворення і підвищення родючості ґрунтів, підвищення продуктивності земель лісового фонду, забезпечення особливого режиму використання земель природоохоронного, оздоровчого, рекреаційного та історико-культурного призначення
порушені землі	землі, що втратили свою господарську та екологічну цінність через порушення ґрунтового покриву внаслідок виробничої діяльності людини або дії природних явищ
охорона ґрунтів	система правових, організаційних, технологічних та інших заходів, спрямованих на збереження і відтворення родючості та цілісності ґрунтів, їх захист від деградації, ведення сільськогосподарського виробництва з дотриманням ґрунтозахисних технологій та забезпеченням екологічної безпеки довкілля
деградація земель	природне або антропогенне спрощення ландшафту, погіршення стану, складу, корисних властивостей і функцій земель та інших органічно пов'язаних із землею природних компонентів
черезсмужжя	розташування між декількома земельними ділянками, що належать на праві власності, користування (оренда, суборенда, емфітевзис) одній особі і розташовані в одному масиві земель сільськогосподарського призначення, земельних ділянок, що належать на праві власності, користування (оренда, суборенда, емфітевзис) іншій особі
водний об'єкт	сформований природою або створений штучно об'єкт ландшафту чи геологічна структура, де зосереджуються води (річка, водоносний горизонт). До водних об'єктів загальнодержавного значення належать

	<p>питні та технічні води, які є джерелом централізованого водопостачання.</p> <p>До водних об'єктів місцевого значення належать питні та технічні води, які не можуть бути джерелом централізованого водопостачання</p>
річковий басейн	частина суходолу, з якого відбувається природний стік води в річку
земельна лісова ділянка	земельна ділянка лісового фонду України з визначеними межами, яка надається або вилучається у землекористувача чи власника земельної ділянки для ведення лісового господарства або інших суспільних потреб відповідно до земельного законодавства
гранично допустима концентрація забруднюючих речовин	максимальна кількість шкідливої речовини в одиниці об'єму або маси у водному, повітряному чи ґрунтовому середовищах, що майже не впливає на здоров'я людини
агрорландшафт	антропогенний ландшафт, основу якого становлять агроценози, тобто сільськогосподарські угіддя та штучні лісові насадження, зокрема лісосмуги та інші захисні насадження
природні території та об'єкти	ділянки суходолу і водного простору, природні комплекси та об'єкти, які мають особливу природоохоронну, наукову, естетичну, рекреаційну та іншу цінність і виділені з метою збереження природної різноманітності ландшафтів, генофонду тваринного і рослинного світу, підтримання загального екологічного балансу та забезпечення фонового моніторингу довкілля

3. На основі опрацьованих нормативних документів (кодексів, законів) розкрити питання

Завдання законодавства про охорону навколишнього природного середовища	<p>Завданням законодавства про охорону навколишнього природного середовища є регулювання відносин у галузі охорони, використання і відтворення природних ресурсів, забезпечення екологічної безпеки, запобігання і ліквідації негативного впливу господарської та іншої діяльності на навколишнє природне середовище, збереження природних ресурсів, генетичного фонду живої природи, ландшафтів та інших природних комплексів, унікальних територій та природних об'єктів, пов'язаних з історико-культурною</p>
--	--

	<p>спадщиною</p> <p><i>ст .1 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища»</i></p>
<p>Принципи державної політики у сфері охорони земель</p>	<ul style="list-style-type: none"> – забезпечення охорони земель як основного національного багатства Українського народу; – пріоритет вимог екологічної безпеки у використанні землі як просторового базису, природного ресурсу і основного засобу виробництва; – відшкодування збитків, заподіяних порушенням законодавства України про охорону земель; – нормування і планомірне обмеження впливу господарської діяльності на земельні ресурси; – поєднання заходів економічного стимулювання та юридичної відповідальності в галузі охорони земель; – публічність у вирішенні питань охорони земель, використанні коштів Державного бюджету України та місцевих бюджетів на охорону земель
<p>Компетенція Кабінету Міністрів України у галузі охорони навколишнього природного середовища</p>	<p>Кабінет Міністрів України у галузі охорони навколишнього природного середовища здійснює реалізацію визначеної Верховною Радою України екологічної політики; забезпечує розробку державних цільових, міждержавних екологічних програм; координує діяльність центральних органів виконавчої влади, інших установ та організацій України у питаннях охорони навколишнього природного середовища.</p> <p>Також Кабмін встановлює порядок утворення і використання Державного фонду охорони навколишнього природного середовища у складі Державного бюджету України та затверджує перелік природоохоронних заходів; організує екологічне виховання та екологічну освіту громадян; керує зовнішніми зв'язками України в галузі охорони навколишнього</p>

	<p>природного середовища.</p> <p>Кабінет Міністрів встановлює порядок розробки та затвердження екологічних нормативів, лімітів використання природних ресурсів, скидів забруднюючих речовин у навколишнє природне середовище, а також порядок надання дозволів на здійснення операцій у сфері поводження з відходами;</p> <p>До компетенції Кабміну належить прийняття рішень про організацію територій та об'єктів природно-заповідного фонду <i>загальнодержавного</i> значення.</p>
<p>Пріоритетність земель сільськогосподарського призначення</p>	<p>1. Землі, придатні для потреб сільського господарства, повинні надаватися насамперед для сільськогосподарського використання.</p> <p>2. Визначення земель, придатних для потреб сільського господарства, провадиться на підставі даних державного земельного кадастру.</p> <p>3. Для будівництва промислових підприємств, об'єктів житлово-комунального господарства, залізниць і автомобільних шляхів, ліній електропередачі та зв'язку, магістральних трубопроводів, а також для інших потреб, не пов'язаних з веденням сільськогосподарського виробництва, надаються переважно несільськогосподарські угіддя або сільськогосподарські угіддя гіршої якості.</p> <p>4. Лінії електропередачі і зв'язку та інші комунікації проводяться головним чином вздовж шляхів, трас тощо.</p>
<p>Повноваження Верховної Ради України в галузі охорони земель</p>	<ul style="list-style-type: none"> - прийняття законів у галузі регулювання земельних відносин; - визначення засад державної політики в галузі використання та охорони земель; - затвердження загальнодержавних програм щодо використання та охорони земель; - встановлення і зміна меж районів і міст;

	<ul style="list-style-type: none"> - погодження питань, пов'язаних із зміною цільового призначення особливо цінних земель державної та комунальної власності, припиненням права постійного користування ними відповідно до цього Кодексу; - вирішення інших питань у галузі земельних відносин відповідно до Конституції України
<p>Схеми землеустрою і техніко-економічні обґрунтування використання та охорони земель адміністративно-територіальних одиниць, територій територіальних громад</p>	<p>Схема землеустрою і техніко-економічні обґрунтування використання та охорони земель відповідної адміністративно-територіальної одиниці включає:</p> <ul style="list-style-type: none"> а) завдання на складання схеми землеустрою і техніко-економічного обґрунтування використання та охорони земель адміністративно-територіальної одиниці; б) пояснювальну записку; в) рішення відповідного органу місцевого самоврядування про розроблення схеми землеустрою і техніко-економічного обґрунтування використання та охорони земель адміністративно-територіальної одиниці; г) характеристику природних умов адміністративно-територіальної одиниці; г) інформацію про сучасний стан використання та охорони земель у межах адміністративно-територіальної одиниці (включаючи обмеження у використанні земель); д) картограму категорій земель у розрізі угідь у межах відповідної території; е) картограму агро виробничих груп ґрунтів та крутизни схилів; є) еколого-економічне обґрунтування використання та охорони земель; ж) техніко-економічні показники схеми землеустрою; з) матеріали геодезичних вишукувань та землевпорядного проектування; и) інформацію про перспективний стан використання та охорони земель у межах

	<p>адміністративно-територіальної одиниці;</p> <p>і) схему запланованих заходів щодо раціонального використання та охорони земель;</p> <p>ї) матеріали погодження схеми землеустрою і техніко-економічного обґрунтування використання та охорони земель адміністративно-територіальної одиниці, визначені статтею 186 Земельного кодексу України.</p>
<p>Комплексний план просторового розвитку території територіальної громади, генеральний план населеного пункту, детальний план території</p>	<p>– комплексний план просторового розвитку території територіальної громади, генеральний план населеного пункту, детальний план території (далі — документація) розробляється у формі електронного документа, що створюється у вигляді пакета файлів;</p> <p>– текстові, табличні та графічні матеріали документації у форматі Adobe Portable Document Format (PDF) повинні відповідати таким вимогам:</p> <p>бути повнокольоровими; роздільна здатність цифрових зображень повинна становити не менше 150 точок на дюйм; графічні матеріали зберігаються в окремих файлах в машиночитаному форматі; графічні матеріали, що можуть бути відображені у векторній формі, створюються у векторній формі з можливістю пошарового перегляду; текстові та табличні матеріали, які в оригіналі створені в паперовому вигляді, містять підписи та/або засвідчені печаткою, зберігаються як скановані повнокольорові зображення; усі шрифти, що використовуються, повинні бути вбудовані у файл; файли текстових документів повинні мати структуровану форму, зміст і посилання, що пов'язані з елементами структури, та забезпечувати копіювання тексту; якість матеріалів повинна забезпечувати розбірливе читання їх змісту;</p> <p>– у разі, коли документація містить матеріали з інформацією, яка відповідно до закону належить до інформації з обмеженим</p>

	<p>доступом, зазначені матеріали створюються у формі окремого електронного документа у форматах, що визначені підпунктом 1 цього пункту.</p>
<p>Землі водного фонду</p>	<p>До земель водного фонду належать землі, зайняті:</p> <ul style="list-style-type: none"> а) морями, річками, озерами, водосховищами, іншими водними об'єктами, болотами, а також островами, не зайнятими лісами; б) прибережними захисними смугами вздовж морів, річок та навколо водойм, крім земель, зайнятих лісами; в) гідротехнічними, іншими водогосподарськими спорудами та каналами, а також землі, виділені під смуги відведення для них; г) береговими смугами водних шляхів; г) штучно створеними земельними ділянками в межах акваторій морських портів.
<p>Повноваження Кабінету Міністрів України в галузі охорони земель</p>	<ul style="list-style-type: none"> а) розпорядження землями державної власності в межах, визначених цим Кодексом; б) реалізація державної політики у галузі використання та охорони земель; в) викуп земельних ділянок для суспільних потреб у порядку, визначеному законом; {Пункт "в" частини першої статті 13 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1559-VI від 17.11.2009} г) координація проведення земельної реформи; г) розроблення і забезпечення виконання загальнодержавних програм використання та охорони земель; д) організація ведення державного земельного кадастру, державного контролю за використанням і охороною земель та здійснення землеустрою; е) встановлення порядку проведення моніторингу земель;

	<p>е-1) внесення до Верховної Ради України пропозицій щодо встановлення та зміни меж районів, міст;</p> <p>є) вирішення інших питань у галузі земельних відносин відповідно до закону.</p>
<p>Право власності на природні ресурси</p>	<p>Природні ресурси України є власністю Українського народу.</p> <p>Від імені Українського народу права власника здійснюють органи державної влади та органи місцевого самоврядування у межах, визначених Конституцією України, цим та іншими законами України.</p> <p>Громадяни України мають право користуватися природними ресурсами України відповідно до цього та інших законів.</p>

ВИСНОВОК:

Під час виконання практичної роботи я опрацювавши основні нормативні документи, які регламентують використання та охорону земель, на їх основі заповнила таблиці, де розкрила основні питання та дала визначення поняттям.